

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
**Direcció General d'Ordenació
i Innovació Educativa**
Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social

ADAPTACIÓ DE LECTURES PER A ALUMNES NOUINGUTS

Exemplificacions:

- Text narratiu: *L'Anna i el llapis màgic*
- Text instructiu: *Fem una sardana de paper*
- Text descriptiu: *Un lleó és un lleó*

INTRODUCCIÓ

A continuació us presentem l'exemplificació d'unes lectures de tipologia textual diferents. Els textos són: un de **narratiu**, un d'**instructiu**, i un altre de **descriptiu**. Aquestes lectures estan adreçades a alumnat nouvingut amb domini de les habilitats de descodificació.

L'objectiu comú d'aquestes lectures és ensenyar-aprendre **estratègies de comprensió lectora** i reforçar les de la descodificació. Després, cada ensenyant pot fixar els objectius específics en relació a l'alumnat i al text que es treballi.

Els textos escollits són d'estructura simple i de llenguatge senzill.

Aquestes lectures estan pensades per fer-les col·lectivament amb grups reduïts i amb la mediació de l'ensenyant.

ESTRATÈGIES DE LA COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS	DURANT	DESPRÉS
<ul style="list-style-type: none">• Activació coneixements previs: lingüístics, del tema i del món.• Prediccions a partir d'indicis textuais: títols, tipus de lletres, forma del text, il·lustracions...• Establir, amb els alumnes, propòsit de lectura.	<ul style="list-style-type: none">• Formulació i verificació d'hipòtesis.• Deducció d'inferències.• Recapitulació i síntesi de la informació.• Regulació de la comprensió.• Formulació de preguntes de tipus literal, interpretativa i profunda.	<ul style="list-style-type: none">• Valoració del propòsit de lectura.• Reorganització i integració de la informació.• Comprovació dels nivells de comprensió: literal, interpretativa i profunda.

Text narratiu : L'ANNA I EL LLAPIS MÀGIC¹

ABANS DE LA LECTURA

L'ensenyant escriu el títol del conte a la pissarra i el llegeix. I, mitjançant una conversa guiada, activa els coneixements previs dels alumnes respecte a les paraules del títol.

Es reparteix el text i es fa una observació sobre les il·lustracions. A partir del dibuix del llapis es parla de què es pot dibuixar i de què no. Amb l'ajuda de cinc **fotografies** d'animals s'assegura el coneixement dels que surten en el text.

Després s'observen els diferents tipus i mides de lletres: títol, i frase introductòria de cada part. L'alumne ha d'arribar a comprendre que el text té dues parts. Es fan prediccions sobre el contingut del text. Per exemple: *Què penseu que pot fer l'Anna amb un llapis màgic?*

S'ha de tenir en compte el concepte *màgic*, cal assegurar-ne la comprensió. Per exemple, fent un senzill joc de màgia.

Finalment s'estableix, conjuntament amb l'alumnat, el propòsit de lectura. Saber per què és màgic el llapis de l'Anna, podria ser-ne un.

DURANT LA LECTURA

El text té dues parts diferenciades. En una es descriu allò que l'Anna dibuixa, i a l'altra s'exposa allò que a l'Anna li agradaria dibuixar.

A la primera part, es fa una lectura compartida de la frase que inicia el text i es fa observar als alumnes les característiques més remarcables dels animals que ha pintat l'Anna.

Amb l'ajuda dels dibuixos, s'assegura que els alumnes entenguin el significat d'*ulls, bigotis, bombolla, bec i trompa*, i que recordin els colors.

Després es fa una lectura compartida de cada frase d'aquesta primera part.

Es fa una recapitulació i síntesi de la part llegida per comprovar si els alumnes comprenen aquest fragment.

¹ **Tatano** núm 73. Text de Pilar Baldrich, il·lustracions d'Emma Schmid.

La segona part del text es llegeix de la mateixa manera. L'ensenyant llegeix la frase que encapçala aquesta part: *Però a l'Anna li agradaria tenir un llapis màgic*, i es fan hipòtesis sobre què pot pintar l'Anna amb un llapis tan especial.

Després es llegeixen les frases una a una amb l'ajuda de les **làmines de suport**² per tal d'assegurar la comprensió de les paraules que designen conceptes que no es poden dibuixar: *soroll, frescor, escalfor, dolçor*.

Finalment es verifiquen les hipòtesis i es fa una recapitulació i síntesi del que s'ha llegit.

Al final del procés es fa la lectura individual de tot el text.

DESPRÉS DE LA LECTURA

L'ensenyant fa preguntes per comprovar el grau de comprensió dels seus alumnes:

- de comprensió literal: *-Com és el peix que ha pintat l'Anna?*
- de comprensió interpretativa: *-Anomena una cosa que pots dibuixar i una altra que no.*

Mitjançant una conversa, els alumnes poden explicar què farien si tinguessin un llapis màgic (comprensió crítica).

I mitjançant una conversa guiada, es valora si s'ha assolit el propòsit de lectura que s'havia establert.

² Il·lustracions d'Eulàlia Ros

El conte

L'ANNA I EL LLAPIS MÀGIC

per Pilar Baldrich
il·lustració Emma Schmid

Pinta un
elefant gris amb la trompa molt llarga.

Però a l'Anna li agradaria
tenir un llapis màgic.

A l'Anna li agrada pintar.

Pinta una granota verda amb els ulls molt grossos.

Pinta un conill blanc amb els bigotis prims.

Pinta un peix de colors que fa bombolles.

Per a pintar el soroll de la mar quan hi ha tempesta.

Per a pintar la frescor de la pluja quan li mulla la cara.

Per a pintar l'escalfor del foc en els dies d'hivern.

Per a pintar la dolçor dels petons que li dona la mare.

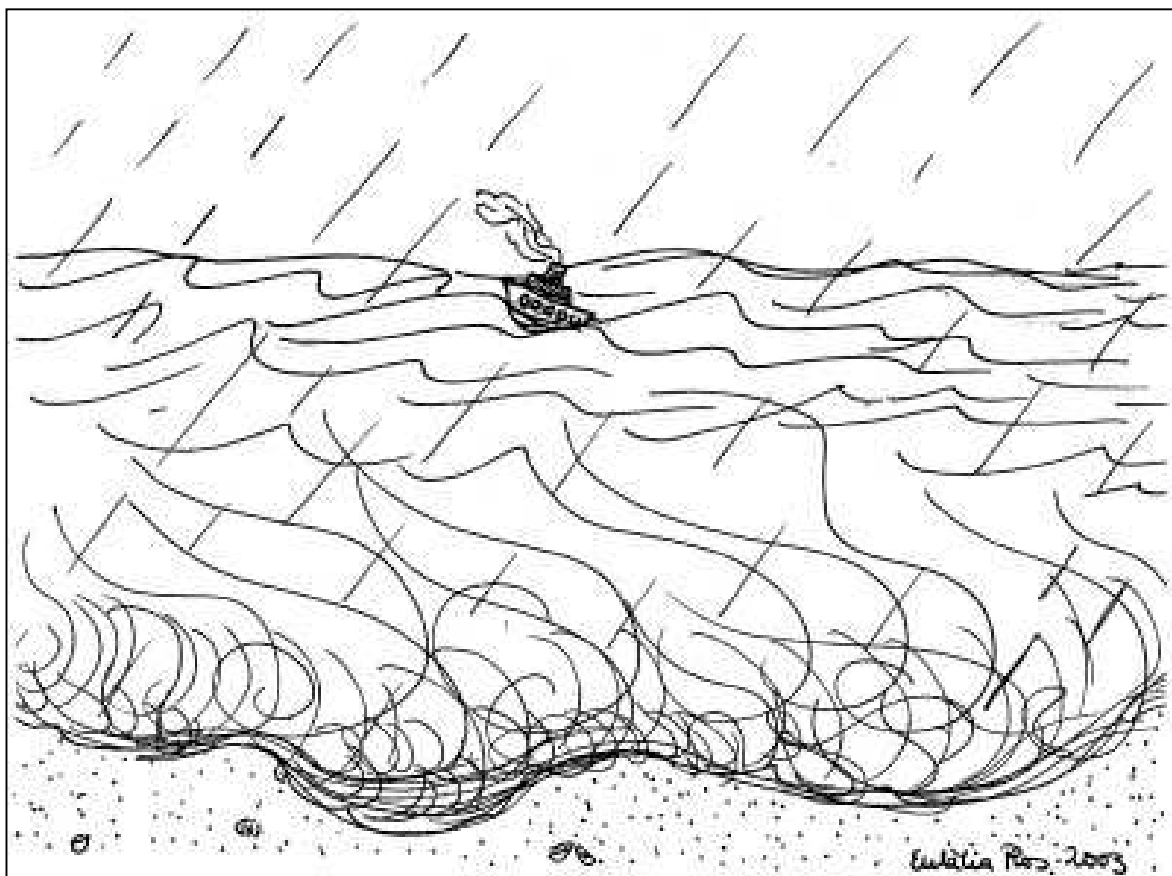

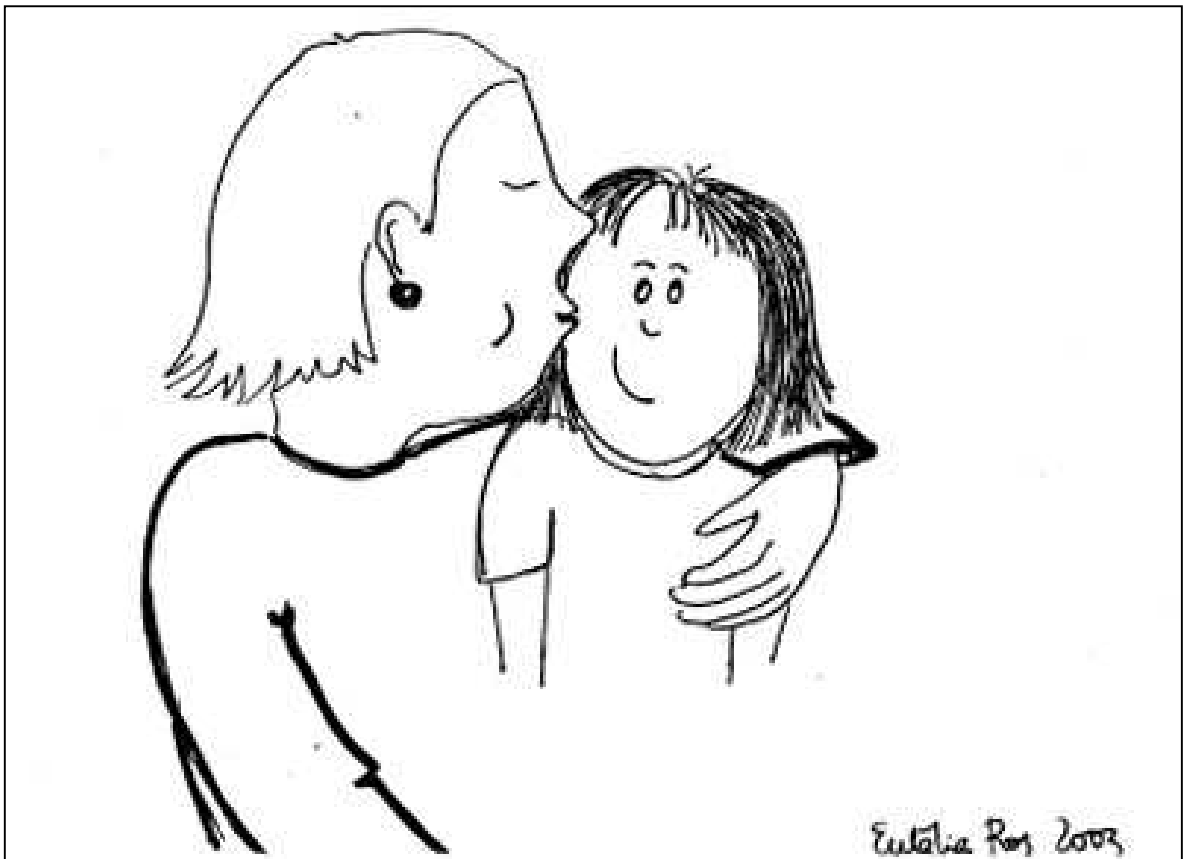
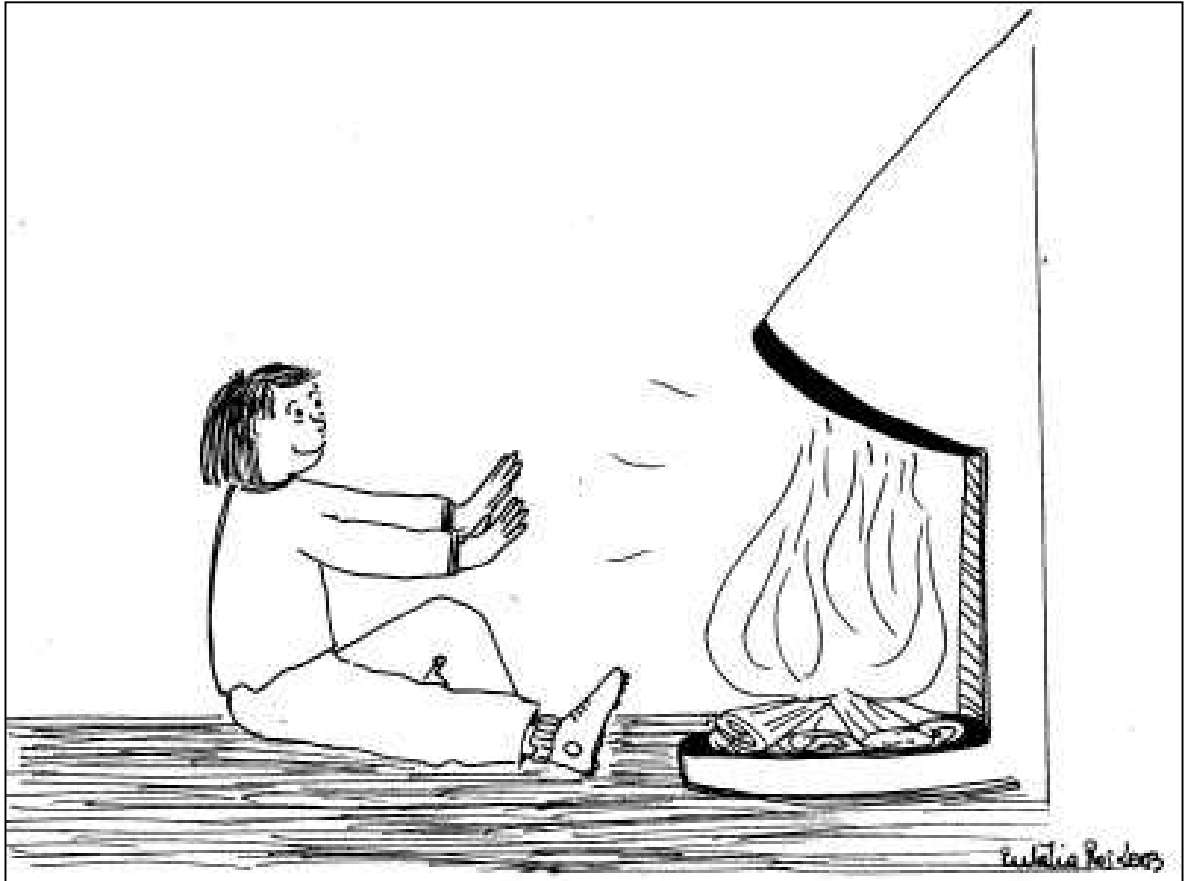
Pinta un ànec petit amb el bec vermell.

fotos: ANNA I EL LLAPIS MÀGIC
(fotografies extretes de www.google.es)

LÀMINES DE SUPORT

Text instructiu : FEM UNA SARDANA DE PAPER

ABANS DE LA LECTURA

Mitjançant una conversa guiada i amb el suport d'unes **fotografies** i/o músiques, s'ha d'introduir el concepte de "*dansa*". Es parla de les danses que coneixen, de les danses dels seus països, de les que es ballen per parelles, en rotllanes, fent fileres..., fins arribar a saber com es balla la sardana.

Es reparteix el text i, a partir del títol, numeració, dibuixos..., es fan prediccions sobre l'estructura i el contingut del text.

Cal assegurar la comprensió del vocabulari essencial: *retallar, plecs, plegar, desplegar, esquerra, cap a l'esquerra, amplada, silueta, enganxar i rotllana*.

Finalment, s'estableix el propòsit de lectura: *fer una sardana de paper*.

DURANT LA LECTURA

L'ensenyant fa, en veu alta, una lectura fragmentada; els alumnes segueixen el text. A cada aturada es formulen preguntes de regulació de comprensió.

Segons el grau de descodificació de la llengua escrita, els alumnes sols, per parelles o amb l'ajut de l'ensenyant, fan la lectura individualitzada de cada fragment mentre confeccionen la sardana de paper.

DESPRÉS DE LA LECTURA

Es comprova el propòsit de la lectura: després de llegir unes instruccions, els alumnes han elaborat una sardana de paper.

Es reparteixen els sis dibuixos desordenats entre els alumnes. Conjuntament han d'ordenar els passos a seguir i, per torns, han d'explicar en veu alta tot el procés.

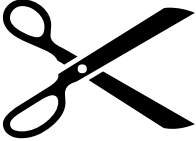

Posteriorment, es proposa als alumnes que han desenvolupat aquesta activitat que vagin a una classe d'alumnes més petits a explicar com es fa una sardana de paper i a ajudar-los en l'elaboració.

fotos: *SARDANES*
(fotografies extretes de www.google.es)

FEM UNA SARDANA DE PAPER

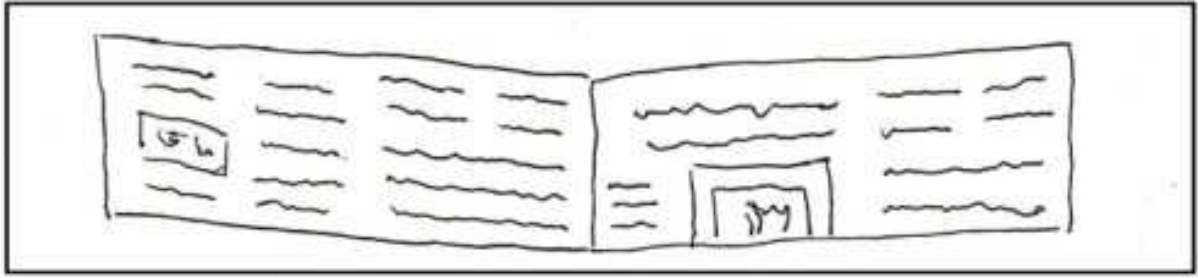
❖ Què necessitem?

		
paper de diari	tisores	llapis

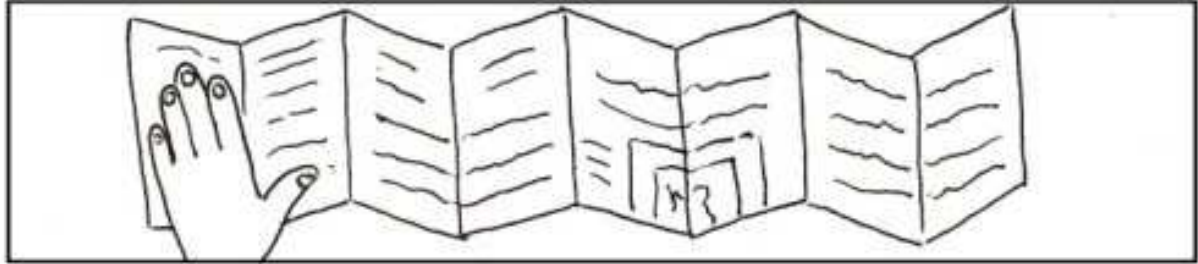
❖ Com ho fem?

1. Retallem una tira de paper ben llarga.
2. Fem plecs cap a l'esquerra de quatre dits d'amplada.
3. Dibuíem la meitat de la silueta d'un nen i d'una nena.
4. Retallem les siluetes que hem dibuixat.
5. Despleguem la tira: sortiran nens i nenes agafats de la mà com si ballessin una sardana.
6. Enganxem la mà del primer nen amb la mà de l'últim, fent una rotllana.

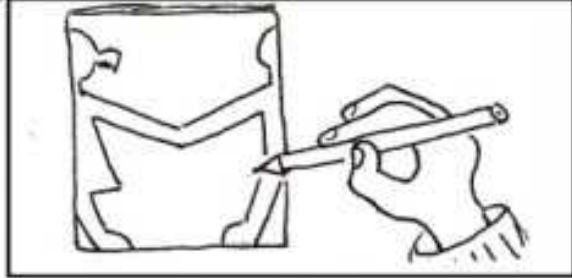
1.

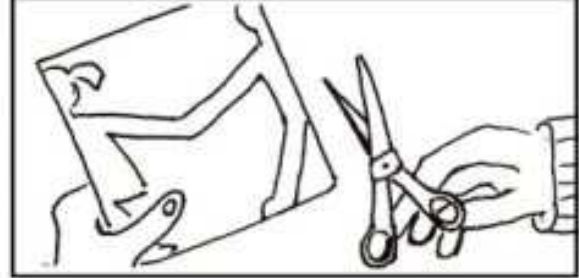
2.

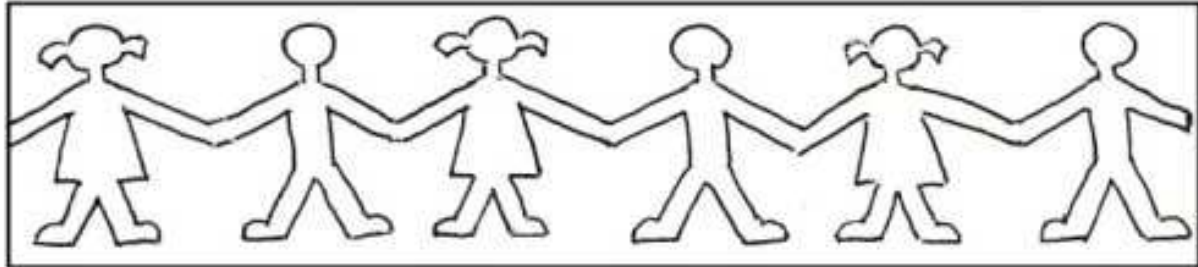
3.

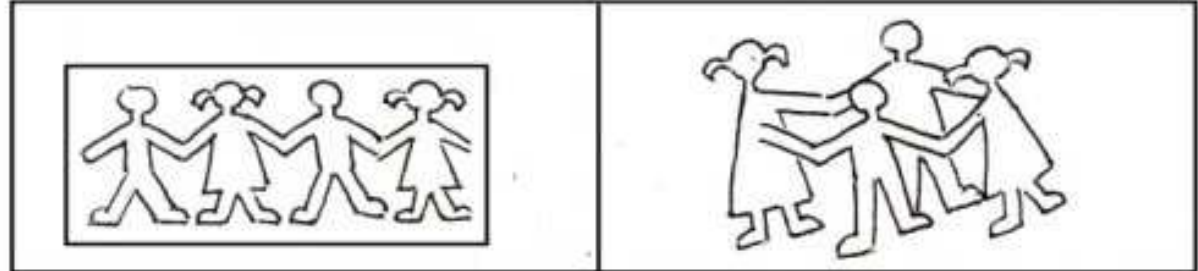
4.

5.

6.

Text descriptiu : UN LLEÓ ÉS UN LLEÓ³

ABANS DE LA LECTURA

Es mostren unes **fotografies** dels animals que surten en el text i se'ls anomena.

Es reparteix el text, es fa la lectura del títol i s'observen les il·lustracions. Els alumnes han de saber reconèixer els animals presentats anteriorment i relacionar cada dibuix amb la fotografia i el nom de l'animal. Els cartronets amb els noms escrits serveixen per relacionar la llengua oral amb la llengua escrita.

Després es col·loquen les fotografies acompanyades del cartronet amb el nom en un lloc visible de l'aula. Seran un referent durant tota l'activitat.

L'ensenyant escriu el títol del text a la pissarra, i entre tots, s'estableix el propòsit de lectura, per exemple, conèixer algunes característiques d'aquests animals.

DURANT LA LECTURA

L'ensenyant llegeix en veu alta el primer fragment del text.

Fa adonar als alumnes de que aquest fragment és un diàleg entre dos personatges: el lleó, que és el narrador de tot el text, i un explorador.

Pot fer preguntes del tipus:

-L'explorador sap com és el lleó?

-La frase "un lleó és un lleó" ens explica alguna característica del lleó?

Es fa la lectura compartida de cada fragment. Després de la lectura se'n comprova la comprensió preguntant el nom de l'animal descrit, escrivint-lo a la pissarra, i fent observar que a cada ratlleta li correspon una grafia.

Cal assegurar la comprensió del vocabulari: *potacurt, cuallarg, dents esmolades, bec corbat...*

³ Adaptació del text de Teresa Duran, il·lustracions d'Irene Bordoy. Tatano núm. 72)

DESPRÉS DE LA LECTURA

Es comprova el propòsit de lectura.

Per tal de comprovar l'assoliment del lèxic, es recorda què diu el lleó de cada un dels altres animals.

Col·lectivament, es tria un animal conegut per tots (mascota de la classe...) i se'n fa la descripció oral.

L'ensenyant (o algun alumne) escriu la paraula **lleó** en diferents llengües i s'observa la diversitat d'escriptures.

fotos: *UN LLEÓ ÉS UN LLEÓ*
(fotografies extretes de www.google.es)

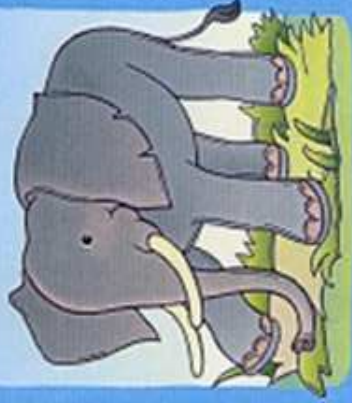

Un lleó és un lleó

- Qui ets, tu?
- Jo sóc un lleó!
- Un lleó?
- Sí, un animal gran i gros que fa por.
Però, alient! No et confonguis!
Un lleó és un lleó.

Si trobes un animal gran i gros i gris, sense pell però amb llargs ullals, una cua al darrere i una trompa al davant... això no és un lleó.
És un _____

Si trobes un animal gran i gros i gris, sense trompa i sense orelles, però amb boca molt gran, nedant pel mar amb la cua... això no és un lleó.
És una _____

Si trobes un animal potacurt i cuallarg, amb una boca oberta plena de dents punxegudes, vara el riu o dins de l'aigua... això no és un lleó.
És un _____

Si trobes un animal de dues potes i dues ales, amb un collaret ben blanc al voltant d'un coll tot nu, de bec corbat i ull vigilant... això no és un lleó.
És un _____

Si trobes un animal gran, gros i bru, pelut i pamxut, amb les orelles rodones i quatre potes de peus plans... això no és un lleó.
És un _____

Només si trobes un animal gran, gros i ros, amb les orelles rodones entremig d'una cabellera, cua amb plomall i veu de tro... això sí!
Això és un _____! Aquest sóc jo.

LLEÓ

COCODRIL

BALENA

VOLTOR

ELEFANT

ÓS

lleó

cocodril

balena

voltor

elefant

ós

<http://www.logos.it>

català	lleó
castellà	león
francès	lion
anglès	lion
alemany	Löwe
polonès	lew
basc	lehoi
xinès	狮子
àrab	أسد
rus	лев
quítxua	puma